

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobců: **a) B. S., b) T. K., c) M. A. E. K., a d) M. K.,** , zastoupených Vratislavem Pěchotou Jr., Esq., advokátem, se sídlem Spojené státy americké, New York, N. Y. 10122, 14 Penn Plaza, 225 West 34th Street, Suite # 1800, v České republice se sídlem Mánesova 1645/87, Praha 2, proti žalovanému **Katastrálnímu úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno-město**, se sídlem v Brně, Moravské náměstí 1/1, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2014, č. j. 31 A 23/2013 - 152, o **návruhu na vydání předběžného opatření**,

t a k t o :

Návrh na vydání předběžného opatření **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 30. 3. 2010, č. j. 39 C 129/2005 - 515, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 18. 10. 2012, č. j. 18 Co 217/2011 - 833, bylo určeno, že žalobci jsou vlastníky nemovitostí vzniklých z celých bývalých zemědělských rolí p. č. (PK) 1090, 1182, 1193 a 1435 k. ú. X, sestávajících, v případě (PK) p. č. 1090 z *částí dnešních (KN) p. č. 1329/6, 1331/3, 1331/5, 1331/22, 1331/30, 1331/54 (dnes součást p. č. 1331/83 a 1331/85, 1383/6 a 1383/7*. Obdobně u dalších (PK) 1182, 1193 a 1435 dle srovnávacího sestavení parcel soud zjistil, že původní pozemky (PK) zanikly do částí dnešních konkrétně uvedených pozemků (KN).

[2] Uvedenými rozsudky k žalobě žalobců podané 24. 5. 2005 podle části V. občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. 1. 2003 bylo nahrazeno rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Brno, zn. 3239/92/34-RNP,RN, ze dne 15. 4. 2005, a to v části výroku II., kterou bylo rozhodnuto o pozemcích p. č. (PK) 1090, 1182, 1193 a 1435 k. ú. X, podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“), resp. zákona č. 243/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

[3] Oba rozsudky byly doručeny žalovanému za účelem zápisu vlastnických práv do katastru nemovitostí záznamem dle právní úpravy účinné do 31. 12. 2013. V dopise ze dne 4. 2. 2013 (č. j. Z-2110/2013-702) adresovaném Městskému soudu v Brně žalovaný uvedl, že žalobci jsou vlastníky částí pozemků, aniž by byly vymezeny geometrickým plánem, navíc část předmětných pozemků je ve vlastnictví osob (konkrétně Masarykovy University a společnosti CD XXI a.s.), které nebyly účastníky soudního řízení, a není tak dodržen § 8 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem (dále jen „zákon č. 265/1992 Sb.“), neboť podání nenavazuje na dosavadní zápisy v katastru. Žalovaný proto záznam neprovedl. Oba předmětné rozsudky žalovanému předložili následně také žalobci, žalovaný jim dopisem ze dne 14. 2. 2013 (č. j. Z-3093/2013-702) sdělil, že zápis v katastru nelze provést, a to z týchž důvodů. Na základě dalšího podnětu žalobců jim žalovaný dne 22. 4. 2013 (Z-2110/2013-702, Z-3093/2013-702 a Z-8775/2013-702) sdělil, že provedl záznam vlastnických práv k části předmětných nemovitostí na základě porovnání parcel (pouze k parcelám evidovaným na LV X v k. ú. X). U zbylých nemovitostí záznam znovu odmítl provést a požadoval doložení příslušného geometrického plánu.

[4] Dne 29. 4. 2013 podali žalobci ke Krajskému soudu v Brně žalobu původně označenou jako žaloba „proti správnímu úřadu podle § 249 (2) o. s. ř. o nezapsání záznamu vlastnictví spojen[ou] s návrhem na zapsání poznámky spornosti u doposud neoznačených pozemků“, kterou se domáhali, aby krajský soud oba dopisy žalovaného (jež označují jako rozhodnutí) zrušil a nahradil je vlastním rozhodnutím, jímž se do katastru nemovitostí zapisuje jejich vlastnické právo u dosud nezapsaných nemovitostí (specifikovaných dle rozsudků[1]).

[5] O kompetenčním sporu mezi senátem civilního úseku Krajského soudu v Brně a specializovaným senátem pro správní soudnictví téhož soudu rozhodl usnesením ze dne 15. 1. 2014, č. j. Konf 26/2013 - 27, zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů tak, že příslušným k rozhodnutí je soud ve správním soudnictví, a to v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu ve smyslu § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Toto usnesení nabylo právní moci 12. 2. 2014.

[6] Krajský soud, specializovaný senát pro správní soudnictví, vázán vysloveným právním závěrem poté postupem ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzval žalobce k doplnění žaloby původně podané podle § 249 o. s. ř., a to tak, aby doplnili žalobu jako žalobu zásahovou dle § 82 a násl. s. ř. s. Podáním doručeným soudu 22. 4. 2014 žalobci navrhli soudu, aby vyrozumění Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj ze dne 22. 4. 2013 ve věci řízení č. j. Z-8775/2013-702 o neprovedení záznamu obnoveného vlastnictví k zbývajícím dvacet dva (22) pozemkům KN p. č. 1331/10, 1331/11, 1331/13, 1331/14, 1331/15, 1331/17, 1331/2, 1331/22, 1331/27, 1331/3, 1331/30, 1331/5, 1331/54, 1331/7, 1331/8, 1331/83, 1331/85, 1334/1, X, 1383/4, 1383/5, 1383/6 a p. č. 1383/7, všechny v k. ú. X, obec X, bylo zrušeno jako nezákonný zásah do práv žalobců založených veřejnou listinou, pravomocným verdiktem Krajského soudu v Brně sp. zn. 18 Co 217/2011 - 833 z 18. 10. 2012, a aby Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Brno-město bezodkladně provedl záznam právního podílového vlastnictví k pozemkům KN p. č. 1331/10, 1331/11, 1331/13, 1331/14, 1331/15, 1331/17, 1331/2, 1331/22, 1331/27, 1331/3, 1331/30, 1331/5, 1331/54,

pokračování

1331/7, 1331/8, 1331/83, 1331/85, 1334/1, X, 1383/4, 1383/5, 1383/6 a p. č. 1383/7, všechny v k. ú. X, obec X, a to 1/3 pro paní B. S., 1/3 pro pana T. K., 1/6 pro paní M. A. E. K. a 1/6 pro pana M. K., tak jak to předepisuje ustanovení § 7 (1) ZoZV, a to ke dni 4. února 2013 s přihlédnutím k mínění Zákona o půdě a k dikci ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. a k obecným zásadám fungování právního státu a soudní nezávislosti. Žalobci zdůraznili, že odmítnutí zápisu obnoveného vlastnického záznamu zcela vyprazdňuje účel i literu zákona o půdě a porušuje zaručená práva vlastnická i dědická.

[7] Po dalších vyjádřeních žalobců a žalovaného krajský soud usnesením ze dne 13. 8. 2014, č. j. 31A 23/2013 - 134, které bylo doručeno zástupci žalobců dne 6. 9. 2014, opětovně poučil žalobce o podmínkách řízení dle § 82 s. ř. s. a opakovaně vyzval žalobce, aby doplnili a upřesnili svou žalobu ze dne 28. 4. 2013 ve znění doplnění ze dne 12. 4. 2014 dle ust. § 87 odst. 2 s. ř. s. tak, aby soud navrhovaný petit mohl převzít do výroku svého rozhodnutí, a to s odkazem na rozhodnutí rozšířeného senátu NSS č. j. 7 Aps 3/2008 - 98.

[8] Podáním doručeným soudu 22. 9. 2014 žalobci upřesnili žalobní petit, domáhali se mj. aby soud žalovanému uložil *povinnost bezodkladně obnovit stav nárokových nemovitostí před contra leges zápisy vlastnických práv třetím osobám, které povinnými osobami podle Zákona o půdě nebyly; ... povinnost obnovit v katastru nemovitostí parcelní číslo, výměru, typ a druh pozemku, existence stavby, způsob ochrany, LV a vlastnické právo u pozemků oslovených řízením Krajského soudu v Brně sp. zn. 18 Co 217/2011, a to ke dni podání žaloby k Městskému soudu v Brně a obnovení řízení č. j. 39 C 129/2005, ..., a tím v katastru replikovat právní stav existující před nezákonnými zásahy;povinnost provést uznání existence vlastnictví vkladem ve prospěch žalobců, ... popř. povinnost v mezidobí zapsání poznámky spornosti u takových pozemků dle § 24(1) katastrálního zákona č. 256/2013 Sb., neboť aktuální stav zapsaný v katastru nemovitostí není v souladu se skutečným právním stavem a zakázat žalovanému, aby v porušování práv žalobců pokračoval, vše ve vztahu k dosud nezapsaným částem pozemků označených parc. č. KN.*

[9] Po vyjádření žalovaného k tomuto podání krajský soud následně usnesením ze dne 11. 12. 2014 žalobu podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl pro neodstranění vad podání.

[10] Včas podanou kasační stížností se stěžovatelé domáhají zrušení shora uvedeného usnesení krajského soudu. Stěžovatelé souhlasí s tím, že soud není oprávněn sám pozměňovat předmět řízení a dovozovat, jak má být ve věci rozhodnuto, tento závěr však mají za formalistický (judikatura není ustálená, jde o vydání majetku dle restitučních zákonů, kde je formalismus zakázán, dosavadní judikáty se týkaly většinou listin moci výkoné oproti současnému případu, kdy jde o rozsudek vydaný mocí soudní, v aktuální kauze pak stěžovatelé nemají jinou možnost, jak intabulovat své vlastnické právo). Navrhují, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení krajského soudu z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11] V následném podání ze dne 26. 1. 2015 stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud vydal ve věci předběžné opatření, „*uči pozemkům, které jsou předmětem této kasační stížnosti*“, konkrétně, aby „*žalovanému účastníkovi uložil vykonat k předmětným pozemkům záznam poznámky spornosti dle § 24 odst. 1 zákona č. 256/2013 Sb., katastrálního zákona, a třetím osobám uložil povinnost zdržet se jakýchkoliv převodů, výměn, rozdělování, slučování, přechíslování a změn v užití předmětných pozemků, jakož i jakékoliv developerské a stavební činnosti na nich tak, aby se v mezidobí předešlo např. případným dalším transformacím či*

zastavení pozemků“ s tím, že se jedná o dvacet dva soudně pravomocně přiznaných a dosud nezapsaných částí pozemků KN p. č. 1331/10, 1331/11, 1331/12, 1331/13, 1331/14, 1331/15, 1331/2, 1331/22, 1331/27, 1331/3, 1331/30, 1331/5, 1331/54 (poté 1331/83 a 1331/85), 1331/7, 1331/8, 1334/1, X, 1383/4, 1383/5, 1383/6 a p. č. 1383/7, všechny v k. ú. X, obec X.

[12] K návrhu na vydání předběžného opatření žalovaný uvedl, že vzniklý spor vychází ze skutečností, že katastrální pracoviště neprovedlo zápis v katastru nemovitostí v celém rozsahu dle rozsudků shora uvedených[1]. Tato rozhodnutí souvisí s žalobním návrhem proti rozhodnutí Pozemkového úřadu Brno a toto bylo katastrálnímu pracovišti předloženo k zápisu změny vlastnického práva v roce 2013, tzn. v době platného zákona č. 265/92 Sb. ve znění zákona č. 349/2011 Sb. Katastrální pracoviště postupovalo podle § 7 a 8 tohoto zákona, zásadní nedostatky zjistilo v absenci geometrického plánu, který by vyznačil oddělené části parcel, které byly předmětem vydání. Bez tohoto plánu jakožto technického podkladu pro zápis nebylo možné provést požadovaný záznam vlastnického práva; rovněž pak listina vydaná soudy nenavazovala na dosavadní zápisy v katastru.

[13] Pokud jde o zápis poznámky dle § 9 a dále 9a téhož zákona, nemohla být žádná vyznačena, neboť poznámka související s restitučními a žalobami proti rozhodnutí pozemkových úřadů se nezapisovala ani před 1. 1. 2012, ani po tomto datu. Od 1. 1. 2014 se katastrální úřad řídí zákonem č. 256/2013 Sb. a zápis poznámek do katastru se řídí § 23 – § 27. Zápis poznámky spornosti dle § 24 odst. 1 věta první se zapisuje na základě žaloby o určení, v daném případě žádosti žalobců nemohlo být ze strany úřadu vyhověno. Pokud se žalobci v daném případě obrátí na soud, aby vydal rozhodnutí o vlastnictví nemovitostí za účasti dosud zapsaných vlastníků nemovitostí tak, aby rozsudek byl závazný i pro tyto osoby, pak může být podán návrh na vyznačení poznámky spornosti. Takový návrh dosud podán nebyl. Současně pak katastrální pracoviště upozorňuje, že je nutné doplnit pro rozhodnutí soudu o určení vlastnictví geometrický plán, který bude řešit rozdělení parcel katastru dle hranic parcel bývalého pozemkového katastru, které jsou předmětem soudních sporů. Navrhují-li dále žalobci vydání předběžného opatření proti Katastrálnímu úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno-město pak se jedná o snahu zásahu do pravomoci úřadu, jež se ve své činnosti řídí výše popsány právními předpisy.

[14] Závěrem uvádí, že zapisuje do katastru nemovitostí poznámky dle usnesení o předběžném opatření dle § 23 odst. 1 písm. i) platného katastrálního zákona, případně podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. b) téhož zákona pro případy, kdy nemá nakládat s nemovitostmi dlužník/osoba. Jen takový zápis poznámky je pak zřejmý pro každou třetí osobu, která by hodlala nemovitost nabývat. Pokud by Nejvyšší správní soud návrhu žalobců vyhověl, znamenalo by to sice, že katastrální pracoviště nesmějí vykonávat správu katastru v souladu s platnými právními předpisy, dle kterých postupují, ale tento zákaz by nebylo možné v katastru vyjádřit. Proto souhlasí s podrobnými závěry vyslovenými krajským soudem v napadeném usnesení, neboť v daném případě není možné zápis poznámky spornosti zapsat, nebyla splněna ani jedna z podmínek ustanovení § 24 platného katastrálního zákona a předběžným opatřením vydaným proti katastrálnímu pracovišti nelze zakazovat správnímu orgánu vykonávat správu katastru.

[15] Nejvyšší správní soud o návrhu na vydání předběžného opatření uvažil takto:

[16] Podle § 38 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. platí, že by-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímne upravit poměry účastníků řízení pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat. Zdejší soud se již opakovaně vyslovil k možnosti aplikace tohoto ustanovení i v řízení o kasační stížnosti (rozhodnutí pod č. j. 3 Aps 6/2013 - 27; dále pod sp. zn. 2 Aps 1/2008, sp. zn. 2 Aps 5/2008 a č. j. Na 112/2006 - 37, publikováno pod č. 910/2006 Sb. NSS). Obecně v úvahu může přicházet vydání předběžného opatření zejména v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozhodnutí krajského soudu ve věci žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, byla-li žaloba krajským soudem zamítnuta i odmítnuta (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006 - 37).

[17] V obdobné věci jako nyní projednávané Nejvyšší správní soud usnesením č. j. 3 Aps 6/2013 - 27 rozhodoval o návrhu na předběžné opatření za situace, kdy byla žaloba krajským soudem zamítnuta a nikoli odmítnuta a kdy tvrzený nezákonný zásah katastrálního úřadu spočíval v neprovedení záznamu dle rozhodnutí pozemkového úřadu, nikoli dle rozsudku soudu vydaného dle V. části o. s. ř., tak jak je tomu v nyní projednávané věci. V uvedeném usnesení zdejší soud posuzoval rovněž, zda stěžovatelům hrozí vážná újma a zda je pro ni třeba prozatímne upravit poměry účastníků. Uvedl, že *„vážnou újmu, kterou je v případě, že předběžným opatřením má být podle návrhu účastníka - soukromé osoby uložena povinnost správnímu orgánu, nutno rozumět zejména takový zásah do právní sféry účastníka (resp. pokyn či donucení s obdobnými důsledky), který, pokud by byl v řízení ve věci samé shledán sám o sobě nezákonným či shledán součástí nezákonného komplexnějšího postupu správního orgánu, představuje natolik zásadní narušení této jeho sféry, že po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby jej, byť dočasně, snášel. Vážnou újmu tedy budou zejména intenzivní zásahy do intimní sféry navrhovatele, do jeho vlastnických práv či do jiných jeho subjektivních práv, zejména těch, která mají povahu práv ústavně zaručených.“* Dále odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu z 6. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 - 98, v němž zdejší soud dospěl k závěru, že výsledek postupu podle § 7 a § 8 zákona č. 265/1992 Sb. nepochybně zasahuje do subjektivního veřejného práva jednotlivce na to, aby údaje o jeho nemovitostech byly evidovány v katastru nemovitostí předepsaným způsobem (včetně „negativního“ aspektu tohoto práva, tj. aby nebyly evidovány v případě, že k tomu není zákonný důvod). Podle rozšířeného senátu však zákon pro zápis záznamem nepředepisuje formu správního rozhodnutí a produktem postupu katastrálního úřadu ve věci provedení záznamu není ani rozhodnutí ve věci samé, ani osvědčení; jde o faktický úkon. Uzavřel tak, že *„Neprovedení záznamu, jak vyplývá z uvedeného, tedy nezasáhlo do práv stěžovatelů tím, že došlo k založení, změně, či zrušení práva anebo povinnosti stěžovatelů k dotčeným pozemkům nebo k prohlášení, že stěžovatelé takové právo nebo povinnosti mají anebo nemají (srov. definici správního rozhodnutí dle §67 odst. 1 správního řádu); vlastnické právo stěžovatelů neprovedením záznamu proto zůstalo nezpochybněno. Za situace, kdy vlastnictví pozemků není ve věci sporné a stěžovatelé se tak mohou účinně domoci eventuální ochrany vlastnického práva soukromoprávními prostředky, neshledal Nejvyšší správní soud potřebu zatímne upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu zásahem do vlastnického práva stěžovatelů. Stěžovatelům*

podle názoru Nejvyššího správního soudu nemůže brožit vážná újma, ani pokud jde o podstatu řízení, kterou je toliko posouzení zákonnosti neprovedení faktického úkonu správního orgánu v konkrétní situaci. Pokud by však Nejvyšší správní soud na základě toho návrhu na vydání předběžného opatření vyhověl, uložil by katastrálnímu úřadu povinnost obecně zdržet se do doby meritorního rozhodnutí jakéhokoliv provádění zápisů práv k dotčeným nemovitostem, přičemž některé zápisy podle okolností naopak mohou svědčit ve prospěch stěžovatelů.“

[18] V nyní projednávaném případě soud sdílí uvedený obecný závěr, nicméně považuje za nutné zdůraznit, že projednávaná věc se shoduje s předně citovaným případem potud, že provedení záznamu bylo odmítnuto rovněž z důvodu, že předložená listina (zde rozsudky soudů[1]) nenavazuje na dosavadní zápisy v katastru, liší se tím, že v nyní projednávané věci dalším důvodem neprovedení záznamu byla absence geometrického plánu. Nyní projednávaný případ, ohledně řízení před správními soudy, se však odlišuje i po stránce procesní a ani konkrétní podmínky pro vyhovění návrhu na předběžné opatření nejsou splněny.

[19] Stěžovatelé sice výslovně uvádějí, že jejich kasační stížnost obsahuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), d), e) s. ř. s. Je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí ovšem pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu, jak vyplývá např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS. Ve skutečnosti tak stěžovatelé argumentují toliko důvody spadajícími pod písm. e) shora označeného ustanovení.

[20] Předmětem posouzení Nejvyšším správním soudem v tomto řízení o kasační stížnosti proto bude, zda byl dán důvod k odmítnutí podané žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. pro neodstranění vad jejího podání. Posouzení merita věci, zda stěžovateli tvrzený zásah byl, resp. je nezákonným zásahem, se tak ani nemůže stát předmětem řízení o podané kasační stížnosti, protože ani krajský soud o meritu věci nerozhodoval. Přiznáním předběžného opatření de facto mění Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Bylo-li řízení před krajským soudem ukončeno rozhodnutím procesním, žaloba proti nezákonnému zásahu byla odmítnuta, pak toto pravomocné rozhodnutí nezavazuje strany sporu žádnými hmotněprávními účinky a institut předběžného opatření musí být vyhrazen pro ojedinělé případy, kdy vskutku hrozí účastníkům vážná újma, pro kterou je třeba zatímtně upravit poměry účastníků.

[21] Je nesporné, že vlastnické právo stěžovatelů k dotčeným částem pozemků bylo založeno („obnoveno“) pravomocným rozhodnutím Městského soudu v Brně ve spojení s rozhodnutím Krajského soudu v Brně[1], konečně toto jejich vlastnické právo ani žalovaný nezpochybňuje, protože záznamy a poznámky jako úkony katastrálního úřadu nemají vliv na vznik, změnu nebo zánik práva (§ 14 odst. 2 a 3 zákona č. 265/1992 Sb.).

[22] Stěžovatelům lze přisvědčit pouze potud, že neprovedení záznamu postupem dle § 7 a 8 zákona č. 265/1992 Sb. nepochybně zasáhlo jejich subjektivní veřejné právo na to,

pokračování

aby toto jejich vlastnictví k nemovitostem bylo evidováno ve veřejnoprávní evidenci. Nicméně provedení záznamu podléhalo zákonem stanovenému postupu, jímž byl katastrální úřad vázán, nešlo o automatismus, ale katastrální úřad zkoumal relativně autonomní podmínky pro záznam stanovené zákonem. Podle právní úpravy platné do 1. 1. 2014 platilo, že „*Je-li dotčený subjekt vlastníkem nemovitosti např. na základě soudního rozhodnutí, je povinen katastrální úřad provést zápis záznamem, a to v případě, že se jedná o listinu ve smyslu § 7 a 8 zákona č. 265/1992 Sb. způsobilou k vykonání záznamu*“ (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 7 Aps 3/2008 - 98; zvýraznění provedeno soudem).

[23] Z návrhu na vydání předběžného opatření podaného stěžovateli plyne, že se jím domáhají dosáhnout toho, co požadovali mj. i v řízení o žalobě podané krajskému soudu, tj. uložení povinnosti učinit faktický úkon, a to záznam poznámky spornosti dle § 24 odst. 1 zákona č. 256/2013 Sb. ve vztahu k částem předmětných pozemků. Z předně uvedeného nesporně plyne, že vlastnické právo stěžovatelů bylo uznáno k nemovitostem vzniklým z celých bývalých zemědělských rolí p. č. (PK) 1090, 1182, 1193 a 1435 k. ú. X, sestávajících, vždy „*z částí dnešních*“ (KN) p.č. ...“; dle srovnávacího sestavení parcel soud zjistil, že původní pozemky (PK) zanikly do částí dnešních konkrétně uvedených pozemků (KN).

[24] Podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 344/1992 Sb., ve znění účinném do 1. 1. 2014, „*V listinách, které jsou podkladem pro zápis do katastru, musejí být označeny pozemky parcelním číslem s uvedením názvu katastrálního území, ve kterém leží*“ Podle odst. 2 téhož ustanovení, „*Má-li být část pozemku sloučena do pozemku sousedícího nebo má-li z více částí vzniknout nový pozemek, je přípustné též označení převáděné části pozemku v listině písmenem malé abecedy s odkazem na geometrický plán, kterým je vymezena, pokud z listin předložených pro zápis do katastru vyplývá realizace všech nezbytných změn právních vztahů podle takového geometrického plánu*“. Podle § 19 odst. 1) téhož zákona „*Geometrický plán je neoddelitelnou součástí listin, podle nichž má být proveden zápis do katastru, je-li třeba předmět zápisu zobrazit do katastrální mapy. Geometrický plán není nutné vyhotovit v případě, kdy jsou do katastrální mapy doplňovány parcely na základě upřesnění či rekonstrukce přidělů provedených podle zvláštního právního předpisu. V těchto případech budou parcely do katastrální mapy zobrazeny na základě upřesněného přidělového plánu. Náležitosti upřesněného přidělového plánu stanoví prováděcí právní předpis*“.

[25] Návrhem na vydání předběžného opatření se stěžovatelé domáhají, aby soud „*žalovanému účastníkovi uložil vykonat k předmětným pozemkům záznam poznámky spornosti dle § 24 odst. 1 zákona č. 256/2013 Sb., katastrálního zákona, a třetím osobám uložil povinnost zdržet se jakýchkoliv převodů, výměn, rozdělování, slučování, přechíslování a změn v užití předmětných pozemků, jakož i jakékoliv developerské a stavební činnosti na nich tak, aby se v mezidobí předešlo např. případným dalším transformacím či zastavění pozemků*“, a to vůči pozemkům, které jsou předmětem této kasační stížnosti tj. vůči dosud nezapsaným částem pozemků KN p. č. 1331/10, 1331/11, 1331/12, 1331/13, 1331/14, 1331/15, 1331/2, 1331/22, 1331/27, 1331/3, 1331/30, 1331/5, 1331/54 (poté 1331/83 a 1331/85), 1331/7, 1331/8, 1334/1, X, 1383/4, 1383/5, 1383/6 a p.č. 1383/7, všechny v k. ú. X, obec X.

[26] Tomuto návrhu nelze vyhovět, neboť takový výrok by byl nevykonatelný. K části pozemku (nespecifikované ani geometrickým plánem), nelze v katastru nemovitostí

vyznačit jakoukoli poznámku, ani poznámku spornosti. Poznámku lze vyznačit vždy jen k pozemku specifikovanému parcelním číslem a katastrálním územím, ve kterém leží, nikoli k jeho části. Vyhovět takto podanému návrhu zdejší soud nemůže ani tím, že by navrhovaným způsobem zavázal žalovaného, popř. třetí osoby vůči „celým“ pozemkům stěžovateli označeným, neboť by tím nejen vykročil z mezí podaného návrhu samého, ale především by tím nepřipustně zasáhl vlastnická práva dosud zapsaných (knihovních) vlastníků i nad rámec vlastnického práva stěžovatelů, přiznaného jim rozsudky soudů (viz bod [1]). Je tomu tak právě proto, že součástí těchto rozsudků, a to nejen v době jejich předložení katastrálnímu úřadu k zápisu, ale ani dosud, není geometrický plán, který by přesně specifikoval části těchto pozemků, vůči nimž by předběžné opatření soudu mohlo působit. Nutnost vyhotovení geometrického plánu pro realizaci nejen veřejného subjektivního práva stěžovatelů na evidenci ve veřejném seznamu, ale i pro realizaci jejich práva dále disponovat s tímto majetkem je nezbytná. Z veřejně dostupných informací v katastru nemovitostí a údajů uvedených v rozsudcích je zřejmé, že např. pozemek (KN) p. č. 1331/2, o výměře 412 m², a p. č. 1331/3, o výměře 838 m², toliko z části vznikly z původní zemědělské role (PK) p. č. 1193 o výměře 494 m², z části (spolu s dalšími pozemky (KN) vznikly i z původní (PK) p. č. 1182 a p. č. 1435.

[27] Zákonným požadavkům pro vyznačení poznámky spornosti dle § 9 a 9a zákona č. 265/1992 Sb., resp. dle § 23 - 27 zákona č. 256/2013 Sb., § 985 a 986 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník návrh stěžovatelů neodpovídá, a to již pro samotnou nezpůsobilost listiny předložené k zápisu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Aps 4/2011 - 68), nehledě na to, že listina předložená k zápisu nenavazovala na dosavadní zápisy v katastru.

[28] Nad rámec tohoto usnesení k poukazům stěžovatelů na § 5 odst. 3 zákona o půdě a výhradám, že správní orgány, resp. soudy (ve smyslu nálezů Ústavního soudu) mají dbát primátu restituovaného vlastnického práva oproti právu třetích osob, které vzniklo *contra legem*, a že (další) určovací žaloby nejsou na místě, zdejší soud považuje za vhodné již v této fázi řízení uvést, že nijak nezpochybňuje na judikaturu Ústavního soudu, které se dovolávají sami žalobci (v podání z 15. 4. 2014 doručeném krajskému soudu, např. nález sp. zn. IV. ÚS 195/07). Nicméně z ní nelze dovodit, že by si katastrální úřad sám mohl osvojit oprávnění provést zápis v případě, že rozhodnutí v restituční věci nenavazuje na dosavadní (resp. aktuální) zápisy. I za situace, kdy se lze domnívat, že při zápisu vkladu práva v době probíhajícího restitučního řízení (vedeného proti povinné osobě, která ke dni účinnosti zákona o půdě nemovitost drží) pochybil, neboť nezjistil, zda smluvní volnost účastníků není omezena, určení, že knihovní vlastník takto zapsaný, byl zapsán „*contra legem*“, náleží soudu, obdobně jako v případech střetu principu ochrany dobré víry nového nabyvatele a principu ochrany vlastnického práva původního vlastníka (např. sp. zn. IV. ÚS 4684/12, sp. zn. I. ÚS 2219/12, sp. zn. I. ÚS 2299/2013).

[29] Pro úplnost soud dodává, že stěžovatelům svědčí nesporně právo, aby identifikace pozemků (§ 21a odst. 2 zákona o půdě) byla provedena na náklady státu (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 1487/2011). Nicméně jde o právo oprávněných osob, jehož uplatnění je v jejich dispozici.

pokračování

[30] Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro vydání předběžného opatření a návrh zamítl.

[31] O nákladech řízení o předběžném opatření rozhodne Nejvyšší správní soud v rámci rozhodnutí o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 120, § 61 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. února 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu